

Robert C. Castel: Az orosz stratégiai bombázókampány

2025 június 15. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Ha a jelenlegi kváziegyensúly megbomlik, az az ukrán légvédelem összeomlásához vezethet.

A hadászati légi bombázás az utóbbi száz-egynéhány év egyik legvitatottabb stratégiája, ami késhegyre men?

hadtudományi, hadtörténeti és morális viták tárgyát képezte és képezi mind a mai napig. A stratégiai bombázókampanyok hatékonysága a technológiai, a doktrinális, a logisztikai, harcászati és a hadászati tényezők összhangján áll vagy bukik. Ezek közül talán a legfontosabb az utóbbi, aminek a feladata híd képezni a célok és a lehetőségek között. Hiába van az összes többi tényező többé-kevésbé a helyén, ha a stratégia kudarcot vall a fent említett híd kialakításában.

Mivel az orosz–ukrán háborúban egyre nagyobb fontosságot nyer a két fél által folytatott stratégiai bombázókampany, érdemes feltenni a kérdést, hogy ezek mennyire hatékonyak, és hogy lehetőségükben áll-e eldönteni a háború sorsát. Mivel a cikk terjedelmének és az olvasók figyelmének is objektív határai vannak, az e heti cikkben az orosz stratégiai bombázókampanyt fogom górcső alá vonni.

Kezdjük talán a meghatározással. Mitől stratégiai egy bombázókampany?

Attól, hogy nem a harctéren folyó eseményeket próbálja befolyásolni, hanem a háború egészét egy sor rendszerszintű hatás kifejtésével, amik az ellenfél ipari, gazdasági, politikai és lélektani infrastrukturáit pusztítják. A légi hadviselés álmoskönyve szerint egy valóban hatékony stratégiai bombázókampanynak számos szükséges, de önmagában nem elégséges hozzávalót kell tartalmaznia.

Lássuk tehát, hogy a jelenlegi orosz bombázókampany eleget tesz-e ezeknek a követelményeknek.

Az első és legfontosabb ilyen összetevő a légi fölény, ideális esetben a légtér teljes uralma.

A világháborúk tapasztalatai azt sugallják, hogy a légi fölény kicsikarása nélkül a stratégiai bombázókampany sohasem fog rendelkezni azzal a mozgásszabadsággal, ami lehetővé teszi a csapásmérő erő összpontosítását a kívánt hadászati hatás elérésére. Az orosz bombázókampany ma pont abban a helyzetben van, mint a szövetséges légi armádák Németországban, a légi fölény kivívása előtt. A rendelkezésre álló erő lehetővé teszi a csapásmérést, de az attríciós arány olyan nagy, hogy rendszerszintű hatást sikerült ugyan elérni, de ennek nem sikerül a hadászati szintet elérnie. Ezt a hendikepet némiképp egyensúlyozza az a tény, hogy az elvesztett légi eszközök döntő többsége pilóta nélküli.

A második igen fontos összetevő a képesség a kritikus szűk keresztmetszetek pusztítására.

Ezt a képességet hírszerzési és operatív összetevők alkotják. A cél beazonosítani azt a kisszámú szűk keresztmetszetet, illetve kritikus értéket, amiknek a pusztításával aránytalanul jelentős hadászati hatást lehet elérni. Az orosz bombázókampany egyik ilyen célpontja az ukrán energiatermelés és -szállítás, aminek a pusztításában igen jelentős sikereket tudhat magáénak. Ugyanakkor különböző okok miatt Oroszországnak mind ez ideig nem sikerült megtörnie az ukrán kritikus infrastruktúrának ezt a létfontosságú komponensét. A kudarc oka a rendelkezésre álló alternatívákban, a károk gyors kijavításában és az ellenfél rendelkezésére álló tartalék kapacitásokban rejlik.

A harmadik létfontosságú összetevő a technológiai képességek kérdése.

Ezen a téren Oroszország képességei igen egyenlőtlenül oszlanak meg. Az ukrán légvédelem szívós ellenállásával szemben a pilóta irányította orosz légi eszközök nem rendelkeznek azokkal a képességekkel, amik nagy valószínűséggel tudják biztosítani ezeknek a rendszereknek a túlélését. A pilóta nélküli eszközök esetében azonban teljesen más a helyzet. Az olcsó és havi szinten százával gyártott stratégiai drónok (Geran) a tömeges bevetésükkel képesek túlterhelni az ukrán légvédelmi rendszert, még akkor is, ha a célba jutási arányuk igen alacsony. A spektrum másik végén a csak kis számban gyártható, költséges, de nagy hatékonyságú hiperszonikus és ballisztikus rakéták sokkal keményebb diót jelentenek az ukrán légvédelem számára. Az oroszoknak csupán az okoz fejfájást, hogy a bizonyított hatékonyságú eszközök még mindig nem állnak rendelkezésre kellő mennyiségben a kívánt hadászati hatás eléréséhez.

A negyedik összetevő a hadászati nyomásgyakorlás folyamatos fenntartása. Amit a háború kitörése óta látunk, az egy kvantitatív verseny az Ukrajnának szállított légvédelmi eszközök és az orosz bombázókampany között.

A hadjárat kimenetelét igen nagy mértékben az fogja eldönteni, hogy az orosz és a velük szövetséges hadiiparok képesek lesznek-e többet termelni, mint Ukrajna és az őket támogató nyugati hadiipar. Ennek a versenynek van egy minőségi és egy doktrinális komponense is, és még az sem kizárt, hogy egyelőre nem látott innováció hirtelen az egyik fél javára billenti az egyensúlyt. Ennek hiányában ezt a versenyt a nagy számok törvénye fogja eldönteni.

Fontos megjegyezni, hogy a háború kezdetét jellemző túlzott önbizalmunk az orosz termelőkapacitás korlátait illetően megalapozatlannak bizonyult. Az ukrán hírszerzés által a napokban publikált adatok szerint Oroszország elérte a havi ezer Geran drón, 90 Iskander (M és K), 12 Kinzhal és 150 körüli cirkálórakéta gyártását. Ehhez még hozzá kell adni az Iránból, és egyre inkább Észak-Koreából érkező haditechnikai támogatást. Ugyanez a jelentés arról is beszámol, hogy az oroszok jelentős készleteket halmoztak fel ezekből az eszközökből. A kérdés, hogy a Nyugat képes lesz-e ezt ellensúlyozni a saját gyártási kapacitásainak a felfuttatásával.

Az ötödik összetevő a harcvezetési rendszerek hatékonysága.

Ez az, ami lehetővé teszi a meglévő erőforrások hatékony kihasználását, a kialakuló lehetőségek kiaknázását és a saját fél veszteségeinek a csökkentését. Ezen a téren a nyugati támogatást élvező Ukrajna jelentős elnyelést indult, ám ez az elnyelés jelentősen megkopott a háború múlásával.

A hatodik összetevő a hadászati szintű hatás elérése az ellenfél moráljának az erodálásában.

A légi hadviselés terén hagyományosan ez az a hatás, amit a legnehezebb megbízhatóan mérni, annak ellenére, hogy a légierők és a hírszerző szervek számos közvetett, illetve közvetlen mércét fejlesztettek ki erre a célra.

A hetedik összetevő a képesség az ellenfél gazdaságának a pusztítására olyan mértékben, ami számottevően befolyásolja az ellenfél képességét a háború folytatására.

Az orosz bombázókampány ezen a téren kétségtelen sikereket mondhat magáénak. Ennek ellenére számolni kell azzal a megkerülhetetlen ténnyel, hogy az ukrán hadigazdaság motorjainak a jelentős része Ukrajna határain túl pörög, ott, ahol az orosz bombázóhadjárat nem képes kárt tenni bennük.

Mindezt összevetve, mi az orosz bombázókampány eddigi mérlege? A válasz erre a kérdésre kétfedelő.

Ami a bombázókampány offenzív hatásait illeti, Oroszország számára a siker kulcsa abban rejlik, hogy az orosz és a vele szövetséges államok hadiipara képes lesz-e többet termelni, mint amennyit Ukrajna termel, illetve amennyit Ukrajna a szövetségeseitől kap. Ha a jelenlegi kvázi egyensúly megbomlik, az az ukrán légvédelmi rendszer összeomlásához vezethet.

A légi fölény birtokában pedig Oroszország egy teljesen másfajta légi kampányra állhat át.

Ami a bombázókampány defenzív hatásait illeti, Oroszországnak sikerült rákényszerítenie Ukrainára és a szövetségeseire egy olyan technológiai versenyt, ami arra kényszeríti az utóbbiakat, hogy támadó eszközök helyett a defenzív, légvédelmi eszközök gyártását részesítsék előnyben. Hasonló mintázat kialakulását láttuk a második világháború folyamán, amikor a Reich tűzérési gránát termelésének a 40 százaléka a frontok helyett a honi területeket védő légvédelmi tűzérési felé áramlott. Azok a kutatók, akik az angolszász bombázókampányok relatív sikertelenségéről beszélnek, igen gyakran figyelmen kívül hagyják azt, hogy ez az érvágás döntően befolyásolta a német csapatok katonai hatékonyságát a csatateremen.

Mindezt összefoglalva a következtetés az, hogy az orosz stratégiai bombázókampány már hosszú ideje az ellenfél kapuja előtt játszik, a gól ott lóg a levegőben, de mivel a szükséges feltételek csak részlegesen teljesültek, egyelőre még a levegőben marad.

Robert C. Castel

A szerző az Alapjogokért Központ biztonságpolitikai szakértője, lapunk főszerkesztője

www.magyar nemzet.hu

Ajánló
